

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ГРУПАХ ДІТЕЙ
СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 28.08.2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виробнича практика в групах дітей середнього дошкільного віку
Викладач (і)	Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Матішак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0977635767
E-mail викладача	tamara.marchii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/
Консультації	Очні консультації - згідно розкладу консультацій; онлайн (viber, e-mail).
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Виробнича практика в групах дітей середнього дошкільного віку є невід’ємною складовою системи професійної підготовки педагога. Вона забезпечує фундамент для формування основних педагогічних умінь та навичок майбутніх вихователів. Під час виробничої практики студенти-практиканти, спираючись на зразки методичних матеріалів та використовуючи настанови методистів, оволодіває основами конструктивно-планувальних, комунікативно-навчальних, організаційних, дослідницьких умінь.</p> <p>Виробнича практика в групах дітей середнього дошкільного віку відповідно до навчального плану спеціальності 012 Дошкільна освіта і передбачає закріплення набутих здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо виховання та навчання дітей середнього дошкільного віку під час вивчення навчальних дисциплін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета</u> проведення практики – сформувати у майбутніх вихователів уявлення про особливості роботи з дітьми 4-5 років задля їх розвитку, забезпечити оволодіння практичними уміньми комунікації та діяльності з дітьми середнього дошкільного вікового періоду.</p> <p><u>Основними цілями</u> практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - закріпити та поглибити знання студентів про вікові особливості та можливості дітей 4-5 років і особливості роботи з ними; - сформувати у майбутніх вихователів вміння спостерігати, аналізувати своєрідність освітнього процесу в групах дітей середнього дошкільного віку, оцінювати його ефективність; 	

- вчити помічати зміни в розвитку дитини під впливом педагогічних дій, користуватися різними методиками для виявлення фізичного, розумового, морального, естетичного розвитку дітей;
- формувати у здобувачів дошкільної освіти вміння спілкуватися з дітьми означеного віку, організовувати та проводити основні форми роботи та окремі режимні процеси, спостереження, ігри;
- сформувати у майбутніх фахівців дошкільної освіти вміння надавати педагогічну допомогу батькам, діти яких не відвідують заклади освіти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-16 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК-01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (**громадянська компетентність**)

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (**культурна компетентність**).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (**підприємницька компетентність**).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (**етична компетентність**).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

A1 – Прогностична

A1.1. Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу

A1.2. Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу

A1.3. Здатність до документування освітнього процесу

A2 – Організаційна

A2.1. Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою

A2.2. Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до потреб і запитів здобувачів освіти.

A2.3. Здатність організовувати ігру (провідну) та інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною.

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

B1 – Здоров'язберезувальна

B1.1. Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище.

B1.2. Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище.

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

V1 – Психоемоційна

V1.1 Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

V1.2. Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість.

V2 – Педагогічне партнерство

V2.1. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

V.2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

V2.3. Здатність до командної взаємодії.

V3 – Морально-етична

V.3.1. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення

G1 - Здатність до навчання впродовж життя

G1.1. Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

Г1.2. Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту			
Г2 – Інформаційно-комунікаційна			
Г2.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі			
Г2.2. Здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) та електронні освітні ресурси в професійній діяльності			
Г2.3. Здатність дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		-	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		-	
самостійна робота		270	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	012 Дошкільна освіта	третій	Практична підготовка
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. ЗМ 1. Навчальна діяльність.	-	-	70
Тема 2. ЗМ 2. Виховна діяльність.	-	-	70
Тема 3. ЗМ 3. Методична діяльність.	-	-	70
Тема 4. ЗМ 4 Дослідницька діяльність.	-	-	60
ЗАГ.:	-	-	270
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Вид контролю – залік.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання плану виробничої практики, оформлення звітних матеріалів виробничої практики.		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма задачі – звітні матеріали виробничої практики, захист виробничої практики.		
7. Політика навчальної дисципліни			
1. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.			
2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та			

науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/> .

3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої

зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та

проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.).

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsiaosvitnjogo-pr otsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів

вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnost i.pdf> .

4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти України (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція: URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан; за заг. ред. О. В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.

3. Гавриш Н. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3 – 8.

4. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: В. О. Огнев'юк ; авт. кол. Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І.

Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.. Г. В. Беленька, М. А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.

5. Дошкільна освіта. Наскрізна програма практик: навчальні матеріали, методичні рекомендації, схеми занять. Навчально-методичний посібник (для спеціальності 012 Дошкільна освіта) / Розробники: Котелянець Н. В., Горська О. О., Мартін А. М., Демченко Ю. М., Нікітіна О. О., Кіндей Л. Г., Жигора І. В., Вдовенко В. В., Радул О. С., Цуканова Н. М., Баранюк І. Г., Шарапова Т. А., Міненко О. О. / Упорядники: О. О. Нікітіна, О. О. Горська. ЦДПУ імені Володимира Винниченка. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. 192 с.

6. Ігротека вихователя ДНЗ. Система розвивальних ігор для дітей 4-5-ти років. Середня група: посібник. Харків. 2017. 144 с.

7. Кирста Н. Р., Матішак М.В. Методичні рекомендації до організації виробничої практики у закладах дошкільної освіти для здобувачів IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання). Івано-Франківськ, 2019. 32 с.

8. Кирста Н. Р., Скоморовська І. А. Методичні рекомендації до організації навчальної практики у закладах дошкільної освіти для здобувачів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання). Івано-Франківськ, 2019. 18 с.

9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ : ФОРМ Ферець В.Б., 2020. 44 с.

10. Я у Світі. Програма розвитку дитини дошкільного віку від народження до шести років / наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР- Україна», 2019. 460 с.

Викладачі:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Тамара МАРЧУЙ-ДМИТРАШ

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Маріанна МАТИШАК